

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Sžk/10/2016
Identifikačné číslo spisu: 1015201064
Dátum vydania rozhodnutia: 30.11.2017
Meno a priezvisko: Mgr. Peter Melicher
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1015201064.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Petra Melichera a členov senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a JUDr. Eleny Kováčovej v právnej veci žalobkyne: P. R. T., bytom U. X, V., zastúpenej Advokátskou kanceláriou VALAŠIK & PARTNERS s.r.o., so sídlom Ul. 29. augusta 5, Bratislava, proti žalovanému: Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, so sídlom Námestie Slobody 6, Bratislava, za účasti: 1. C.. X. U., bytom D. XX, V., 2. C.. L. U., bytom D. XX, V., 3. U.. U. U., bytom O. G. XX, V., všetci zastúpení JUDr. Danielou Ježovou, LL.M, PhD., advokátkou so sídlom Javorinská 13, Bratislava, 4. Krajská prokuratúra Bratislava, so sídlom Vajnorská 47, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 07494/2015/D220-SLP/22377-M, rozhodnutie ministra č. 63/2015 zo dňa 24. apríla 2015, na odvolanie žalovaného a účastníkov konania 1. až 4. proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 5S/161/2015-145 zo dňa 17. mája 2016, jednohlasne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 5S/161/2015-145 zo dňa 17. mája 2016 p o t v r d z u j e.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom č. k. 5S/161/2015-145 zo dňa 17. mája 2016 podľa ustanovenia § 250j ods. 2 písm. d/ a e/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zrušil rozhodnutie žalovaného č. 07494/2015/D220-SLP/22377-M, rozhodnutie ministra č. 63/2015 zo dňa 24. apríla 2015 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu súdneho poplatku vo výške 70 € a náhradu trov konania vo výške 497,10 € k rukám právneho zástupcu žalobkyne do troch dní od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku. Zároveň vyslovil, že príbratým účastníkom konania sa náhrada trov konania nepriznáva.

Súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku konštatoval, že účelom konania o dodatočnom povolení stavby je vlastne dodatočné zhojenie závažnej vady, ktorou je prvotné vedomé ignorovanie zákona zo

strany stavebníka, pod podmienkou preukázania skutočností, že ďalšia existencia nepovolenej stavby nie je v rozpore s verejnými záujmami. Dôkazné bremeno je na vlastníčkovi stavby, keďže sa dopustil porušenia zákona. Predpokladom úspešnosti stavebníka v konaní o dodatočnom povolení stavby v zmysle § 88a ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“) je preukázanie skutočností, že dodatočné povolenie nie je v rozpore s verejnými záujmami chránenými stavebným zákonom.

Za neopodstatnenú pokladal súd prvého stupňa námietku žalobkyne, že žalovaný vydal napadnuté rozhodnutie na základe rozkladu osôb, ktoré nemajú postavenie účastníkov konania a uviedol, že C.. X. U. a U.. U. U. boli účastníkmi konania o dodatočnom povolení zmeny stavby pred dokončením, čo vyplýva z rozhodnutia krajského stavebného úradu zo dňa 21. decembra 2012. Ďalej uviedol, že C.. L. U. a C.. X. U. sú vlastníčkmi susednej stavby a pozemkov, ako to vyplýva z listu vlastníctva č. XXXX vedeného Okresným úradom Bratislava. Na LV č. XXXX v časti C Ťarchy je zriadené vecné bremeno - právo bezodplatného doživotného užívania týchto nehnuteľností v prospech N.. X. U..

Krajský súd sa nestotožnil ani s námietkou žalobkyne, že vo veci nie je možné aplikovať § 140a ods. 2, ale je potrebné uplatniť postup v zmysle § 140a ods. 1 stavebného zákona, pretože krajský stavebný úrad si atrahoval právomoc z dôvodu nečinnosti stavebného úradu Mestskej časti Bratislava - Staré mesto, preto rozhodnutie vydané krajským stavebným úradom je rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu a dotknutým orgánom je podľa § 140a ods. 2 stavebného zákona hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava.

Vo vzťahu k námietke žalovaného a krajskej prokuratúry, že je konanie potrebné zastaviť z dôvodu podľa § 250d ods. 3 OSP, nakoľko sa nepreskúmajú rozhodnutia správnych orgánov predbežnej povahy, pretože rozhodnutie žalovaného nie je rozhodnutím vo veci samej, krajský súd vyslovil, že ani túto nie je možné považovať za opodstatnenú a uviedol, že rozhodnutím žalovaného bolo protestu prokurátora vyhovené a bolo zrušené rozhodnutie krajského stavebného úradu č. A-2012/1235/DSP-KOL zo dňa 21. decembra 2012 o dodatočnom povolení zmeny stavby „Rodinný dom Bôrik“ pred dokončením. Doplnil, že podľa druhej hlavy piatej časti OSP súdy preskúmajú žalobou napadnuté rozhodnutie a postup správnych orgánov, ktorým dochádza k ukráteniu na právach fyzických osôb alebo právnických osôb, ktoré zakladá, mení alebo zrušuje oprávnenia a povinnosti týchto fyzických alebo právnických osôb, čo v danom prípade bolo splnené.

Súd prvého stupňa zároveň uviedol, že v rozhodnutí žalovaného v časti týkajúcej sa predloženia dokladu, ktorým by žalobkyňa preukazovala súlad stavby s verejnými záujmami, pričom za takýto doklad považuje záväzné stanovisko hlavného mesta SR Bratislava, žalovaný uvedené nezdôvodnil a nekonkretizoval, prečo zmeny na stavbe treba považovať za zmeny podstatné.

Súčasne krajský súd žalovanému vyčítal, že v rozhodnutí žiadnym spôsobom nezdôvodnil prečo nie je možné aplikovať § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 453/2000 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia stavebného zákona (ďalej len „vyhláška č. 453/2000“), iba uviedol, že súhlasí s názorom uvedeným v proteste prokurátora. K tejto otázke súd prvého stupňa z protestu prokurátora citoval: „Som tiež toho názoru, že v predmetnej veci nie je možné aplikovať vyššie citované ustanovenie § 11 ods. 3 vyhlášky, nakoľko zmeny na uskutočnenej stavbe nie je možné považovať za nepodstatné odchýlky od projektovej dokumentácie, ku ktorým by nebolo potrebné zabezpečiť stanovisko hlavného mesta navyše, keď stavebný úrad zabezpečil stanoviská, resp. oznámil začatie konania iným (ostatným) dotknutým orgánom štátnej správy.“

Následne krajský súd vyslovil, že z takto zdôvodneného rozhodnutia nie je možné zistiť, prečo nemohol krajský stavebný úrad aplikovať § 11 ods. 3 vyhlášky č. 453/2000 Z.z. napriek tomu, že z jeho rozhodnutia vyplýva podrobné zdôvodnenie aplikácie tohto ustanovenia, a z akého dôvodu žalovaný zmeny na uskutočnenej stavbe nepovažuje za nepodstatné odchýlky od projektovej dokumentácie, preto považoval v tejto časti rozhodnutie žalovaného za nepreskúmateľné.

Dal do pozornosti žalovaného, že rozklad podali účastníci z dôvodov uvedených v rozhodnutí žalovaného (strana 3, 4 napadnutého rozhodnutia), avšak z napadnutého rozhodnutia nie je zrejmé, ako sa s týmito dôvodmi nezákonnosti rozhodnutia žalovaný vysporiadal.

Ďalej súd prvého stupňa konštatoval, že žalovaný pred vydaním napadnutého rozhodnutia nepostupoval v intenciách § 33 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok), nakoľko pred vydaním rozhodnutia nedal žalobkyni možnosť vyjadriť sa k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie. Podľa názoru krajského súdu sa takýmto postupom žalovaný a následne aj rozhodnutím dopustil takej vady konania, ktorá má za následok nezákonnosť jeho rozhodnutia.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, ako aj účastníci konania 1. až 4.

Žalovaný v podanom odvolaní navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky z dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. a/, d/ a f/ OSP napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave zmenil tak, že žalobu zamietne. Mal za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. S ohľadom na zásadu ignorantia iuris non excusat tvrdil, že stavebník mal sám predložiť stanovisko dotknutého orgánu, teda stanovisko hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy k zmenám, ktoré oproti vydanému stavebnému povoleniu na predmetnej stavbe vykonal. Zároveň poukázal na stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, vydané v zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR č. 5/2012 pod č. 101 (rozsudok NS SR sp.zn. 8Sžo/125/2010 z 28. apríla 2011), ktorého právna veta znie: „Účelom konania o dodatočnom povolení stavby je následné zhojenie závažnej chyby, ktorou je prvotné vedomé ignorovanie zákona zo strany stavebníka pod podmienkou preukázania skutočností, že ďalšia existencia nepovolenej stavby nie je v rozpore s verejnými záujmami, pričom dôkazné bremeno je na vlastníčkovi stavby, keďže sa dopustil porušenia zákona.“ Ďalej namietal, že stavebník nielen, že si nespĺnil svoju zákonnú povinnosť preukázať súlad zmien svojej stavby s verejným záujmom, ale z dôvodu, že žalovaný ako orgán príslušný na konanie podľa § 61 ods. 2 správneho poriadku rozhodol o rozklade odvolateľov tak, že vydal napadnuté rozhodnutie, ktorým zmenil rozhodnutie tak, že protestu prokurátora vyhovel a zrušil právoplatné rozhodnutie bývalého Krajského stavebného úradu v Bratislave č. A-2012/1235/DSP-KOL zo dňa 21. decembra 2012 o dodatočnom povolení zmeny stavby žalobkyne, podala táto žalobu na preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia. Mal za to, že záväzné stanovisko hlavného mesta Slovenskej republiky je v tomto prípade jeden z najvýznamnejších podkladov potrebných k vydaniu rozhodnutia, nakoľko hlavné mesto sa vyjadruje k investičnej činnosti na jeho území a tak, ako predložilo svoje stanovisko č. MAG ORM 48931/10-280456 zo dňa 13. septembra 2010 k rozhodnutiu o umiestnení stavby, je potrebné, aby pri zmene stavby v rozsahu, v akom bola dodatočne povolená pred dokončením, bolo nové záväzné stanovisko nevyhnutným podkladom pre jeho vydanie. Dodal, že hlavné mesto SR Bratislava je orgánom, ktorý je oprávnený vyjadrovať sa k súladu stavby s územným plánom zóny Kráľovské údolie - Bôrik a s územným plánom hlavného mesta. Tvrdil, že pokiaľ nebolo zabezpečené záväzné stanovisko hlavného mesta a súčasne hlavné mesto nebolo ani upovedomené o začatí konania, rozhodnutie vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu. Zároveň namietal, že žalovaný pri svojom rozhodovaní postupoval okrem iného aj v súlade so zásadou nestrannosti správneho orgánu a rovného postavenia účastníkov konania a nimi predkladaných dôkazov.

Za nesprávny označil aj záver súdu prvého stupňa, že žalovaný vo svojom rozhodnutí nezdôvodnil, prečo zmeny na stavbe treba považovať za zmeny podstatné. Zdôraznil, že žalovaný vyslovil, že v predmetnej veci nie je možné aplikovať § 11 ods. 3 vyhlášky č. 453/2000 Z.z., pretože zmeny na uskutočňovanej stavbe predstavujú podstatné odchýlky od projektovej dokumentácie. Ďalej uviedol, že ako vyplývalo zo spisového materiálu, stavebník uskutočnil na stavbe dispozičné zmeny a zmeny výškového ohraničenia stavby, a preto tieto nemožno v súlade s § 11 ods. 3 vyhlášky č. 453/2000 Z.z. považovať za zmeny nepodstatné. S ohľadom na túto skutočnosť mal za to, že bolo potrebné o proteste prokurátora rozhodnúť tak, ako rozhodol žalovaný v preskúmanom rozhodnutí.

Rovnako namietal aj nesprávnosť názoru súdu prvého stupňa, podľa ktorého žalovaný pred vydaním

napadnutého rozhodnutia žalovaného nepostupoval v intenciách § 33 ods. 2 správneho poriadku, keď pred vydaním rozhodnutia nedal žalobkyni možnosť vyjadriť sa k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie. Uviedol, že zo spisového materiálu vyplýva, že žalovaný upovedomil listami č. 24806/2014/B625-SV/759897 zo dňa 09. decembra 2014 a listom č. 24806/2014/B625 - SV/77665 zo dňa 16. decembra 2014 ostatných účastníkov konania o obsahu podaných rozkladov a vyzval ich, aby sa k nim vyjadrili. Dodal, že uvedené preukazuje aj skutočnosť, že žalobkyňa sa k rozkladom odvolateľov vyjadrila. Nakoľko žalovaný nedoplnil dokazovanie vykonaním nových dôkazov, nebol povinný dať možnosť účastníkom konania vyjadriť sa k vykonaniu nových dôkazov.

V závere odvolania namietal, že napadnutý rozsudok je potrebné zrušiť aj z dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/ OSP, nakoľko v odvolaní napadnutom rozsudku súd prvého stupňa nedostatočne zdôvodnil svoju právnu úvahu a skutočnosť, ktoré súd viedli k vydaniu predmetného rozhodnutia, čím porušil právo žalovaného na spravodlivé súdne konanie, ktorého súčasťou je aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie rozhodnutia súdu.

Účastníci konania 1. až 3. v podanom odvolaní navrhli, aby odvolací súd z dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. f/ OSP rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 5S/161/2015-145 zo dňa 17. mája 2016 zrušil a vrátil mu vec na nové konanie. V podanom odvolaní súdu prvého stupňa vyčítali, že napadnutý rozsudok vydal na základe nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedli, že správny orgán odôvodnil preskúmané rozhodnutie dostatočne, nakoľko v konaní rozhodoval o proteste prokurátora a následnom rozklade účastníkov, ktorých obsahom bol práve poukaz na rozpor stavby s verejným záujmom a nepreukázanie jej súladu s ním stanoviskom dotknutého orgánu - hlavného mesta SR Bratislavy. Zároveň uviedli, že v prípade, ak by došlo k situácii podľa § 11 ods. 3 vyhlášky č. 453/2000 Z.z., t.j. išlo by o nepodstatné zmeny stavby, konanie by neskončilo rozhodnutím stavebného úradu o dodatočnom povolení stavby, ale by bolo ukončené vyznačením nepodstatných odchýliek od projektovej dokumentácie k stavebnému povoleniu v samotnej pôvodnej projektovej dokumentácii a rozhodnutím v kolaudačnom konaní. Preto správny orgán vo svojom rozhodnutí skutočnosť, či ide o podstatné alebo nepodstatné odchýlky pri zhotovení stavby obsiahne neodôvodňoval, ale iba konštatoval, že zmeny na uskutočňovanej stavbe nie je možné považovať za nepodstatné odchýlky od projektovej dokumentácie. Dodali, že správny orgán skúmal v konaní najmä to, či pri zhotovení stavby boli dodržané všeobecne záväzné normy, vrátane procesných noriem, a či stavba bola zhotovená v súlade s verejným záujmom. Tvrdili, že správny orgán ohľadne tejto otázky jasne a výstižne vyslovil, že stavba nebola zhotovená v súlade s verejným záujmom hlavne z toho dôvodu, že stavebníci v konaní nepredložili v zmysle § 11 ods. 2 písm. b/ vyhlášky č. 453/2000 Z.z. doklady o tom, že zmeny v zhotovení stavby prerokovali s orgánmi štátnej správy, ktorých záujmy sú navrhovanou zmenou stavby dotknuté.

Účastník konania 4. Krajská prokuratúra Bratislava v podanom odvolaní navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 5S/161/2015-145 zo dňa 17. mája 2016 zmenil tak, že žalobu zamietne. Namietala, že v konaní o dodatočnom povolení zmeny stavby nebola splnená požiadavka spoľahlivého zistenia skutkového stavu veci tak, ako to bolo vytykané v proteste prokurátora sp. zn. Kd 342/14/1100-12 zo dňa 16. septembra 2014, keď práve hlavné mesto SR Bratislava bolo oprávnené vyjadriť sa v záväznom stanovisku, či pri zmenách v takom rozsahu, ako boli uskutočnené a povolené stavebným úradom, bolo možné zmenu stavby dodatočne povoliť. Mala za to, že v opačnom prípade by bola daná svojvôľou stavebného úradu, ktorý by pri akejkoľvek zmene oproti pôvodnému stavebnému povoleniu len konštatoval, že ide len o nepodstatné odchýlky. Tvrdila, že nie je možné konštatovať, že zmena stavby spočívala len v nepodstatných odchýlkach oproti projektovej dokumentácii, nakoľko minimálne výškové ohraničenie stavby je sporné, pričom pri takej zmene výšky stavby sa nedá hovoriť o nepodstatných odchýlkach od pôvodnej projektovej dokumentácie, preto v danom prípade nebolo možné aplikovať cit. ustanovenie vyhlášky. Hoci vo vyhláške nie je definované a taxatívne určené, čo sa považuje za nepodstatné odchýlky od projektovej dokumentácie, zákonodarca príkladmo uvádza, že o nepodstatné odchýlky nejde, ak sa napr. mení umiestnenie, pôdorysné alebo výškové ohraničenie stavby, účel, konštrukčné alebo dispozičné riešenie. Mala za nesporné, že došlo k zmene výškového ohraničenia stavby, a už len z tohto dôvodu nebolo možné zmeny posúdiť za

nepodstatné. Skutočnosť, či takáto zmena bola aj v súlade s územným plánom hlavného mesta, mohol posúdiť stavebný úrad len po zabezpečení prechádzajúceho záväzného stanoviska hlavného mesta. Nepokladala za relevantné v rozhodnutí o vyhovení protestu prokurátora definovať a podrobne odôvodňovať, z akého dôvodu žalovaný považoval zmeny na stavbe za podstatné odchýlky, nakoľko priamo z § 11 ods. 3 vyhlášky č. 453/2000 Z.z. logickým výkladom vyplýva, že nemôže ísť o nepodstatné odchýlky od projektovej dokumentácie, keďže sa menila výška stavby, a to aj vo vzťahu k oporným múrom. Pripomenula, že už v podanom proteste prokurátora sp. zn. Kd 342/14/1100-12 zo dňa 16. septembra 2014 bolo stavebnému úradu vytknuté, že nie je možné pripustiť taký výklad zákona, ktorý by stanovil miernejšie kritériá pre dodatočné povolenie stavby (resp. jej zmeny), než aké sú kladené na územné konanie, v ktorom záväzné stanovisko hlavného mesta SR Bratislavy bolo zabezpečené.

Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniam žalovaného a účastníkov konania s poukazom na prijatie zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku a s poukazom na prechodné ustanovenia cit. zákona navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky o podaniach žalovaného a účastníkov konania nerozhodoval a listom im oznámil, že podľa Správneho súdneho poriadku už nie je možné podať odvolanie a rozsudok krajského súdu je právoplatný. Ďalej uviedla, že rozhodnutie krajského súdu pokladá za správne, krajský súd vyčerpávajúco ustálil skutkový stav a vec správne právne posúdil. Za nesprávnu označila argumentáciu uvedenú v podaniach žalovaného a účastníkov konania. Následne vyslovila, že v zmysle prechodných ustanovení Správneho súdneho poriadku sú podania žalovaného a účastníkov konania neprípustné. Dodala, že cit. zákon ustanovuje výnimku iba v prípade žalobcu podľa § 491 ods. 2 druhá veta SSP, v prospech ktorého je v zákone zakotvený určitý „korektív“ spravodlivosti. Tvrdila, že vzhľadom na skutočnosť, že ona je žalobcom a odvolanie nepodala, sú podania ostatných účastníkov konania neprípustné. Zdôraznila, že Správny súdny poriadok odvolanie nepozná, pozná iba mimoriadny opravný prostriedok označený ako kasačná sťažnosť. Tento je však podľa § 439 ods. 1 SSP možné podať iba proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, teda kasačnú sťažnosť bolo možné podať až po 01. septembri 2016. Podania žalovaného, ako aj účastníkov konania teda boli podľa žalobkyne predčasné. Navyše kasačnú sťažnosť je možné podať iba podľa Správneho súdneho poriadku, nie podľa Občianskeho súdneho poriadku. Na to poukázala na intertemporálne ustanovenia Správneho súdneho poriadku účinného od 01. júla 2016. Dala do pozornosti, že žalovaný a účastníci konania podali svoje podania 22. augusta 2016 a 31. augusta 2016, teda už za účinnosti Správneho súdneho poriadku. Ďalej uviedla, že v zmysle § 491 ods. 2 SSP k vydaniu rozsudku prišlo ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, preto aj okamih právoplatnosti tohto rozhodnutia treba zisťovať podľa cit. zákonného predpisu. Naopak úkony žalovaného a účastníkov konania boli uskutočnené už podľa Správneho súdneho poriadku v dňoch 23. augusta 2016 a 31. augusta 2016, preto sa na ne vzťahuje tento právny predpis. Mala za to, že § 491 ods. 2 druhá veta SSP sa týka výlučne žalobcu, teda toto ustanovenie nemožno aplikovať v prospech žalovaného a účastníkov konania. Taktiež mala za to, že žalovaný, ako aj účastníci konania vytýkajú súdu prvého stupňa pochybenia, ktoré však nepredstavujú možný dôvod podania kasačnej sťažnosti. Ich námietky sa týkajú zistenia skutkového stavu, keď spochybňujú zistenie súdu, že zmeny na stavbe boli nepodstatné. Takto nesprávne zistený skutkový stav mal viesť k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci. Zdôraznila, že Správny súdny poriadok takýto dôvod kasačnej sťažnosti neprípúšťa.

Súčasne poukázala na tvrdenie žalovaného, že zmeny na stavbe predstavujú podstatné odchýlky od stavebného povolenia, a preto mal bývalý Krajský stavebný úrad vyžiadať nové záväzné stanovisko hlavného mesta. Zdôraznila, že uniklo pozornosti žalovaného, že nebolo možné rozhodnúť uvedeným spôsobom, nakoľko tomu bráni prekážka rozhodnutej veci, ktorou okolnosťou sa nezaoberal ani krajský súd. Žalovaný totiž už raz posudzoval otázku, či ide o podstatné zmeny na uvedenej stavbe, a to pri rozhodovaní o podnete na preskúmanie veci mimo odvolacieho konania podľa § 65 správneho poriadku v konaní č. 09639/2012/SVBP-25680, a to v roku 2012. V tomto rozhodnutí sa bývalý Krajský stavebný úrad podrobne zaoberal skutočnosťou, či je potrebné vyžiadať nové stanovisko hlavného mesta, a či sú zmeny na stavbe podstatné. Dospel k názoru, že zmeny na stavbe nepredstavujú podstatné zmeny a nie je potrebné žiadať nové záväzné stanovisko hlavného mesta. Toto rozhodnutie bývalého krajského stavebného úradu nadobudlo právoplatnosť dňa 16. januára 2012 a platí dodnes, nebolo zrušené.

Nakoľko účastníci konania nesúhlasili ako sa so zmenou výškových pomerov bývalý krajský stavebný úrad v uvedenom rozhodnutí vysporiadal, podali proti nemu podnet na preskúmanie veci mimo odvolacieho konania podľa § 65 správneho poriadku žalovanému, ktorý ich podnetu nevyhovel. Uviedla teda, že ďalším rozhodnutím, ktoré je právoplatné a doteraz nezrušené, a v ktorom sa bývalý krajský stavebný úrad už vysporiadal so zmenou výškových pomerov na stavbe je rozhodnutie bývalého Krajského stavebného úradu v Bratislave č. A-2012/1563-DLD zo dňa 17. februára 2012, ktoré v ten istý deň nadobudlo právoplatnosť.

Účastníci konania 1. až 3. v písomnom vyjadrení k odvolaniam žalovaného a účastníka konania 4. uviedli, že s ich odvolaniami súhlasia a pripájajú sa k nim v celom rozsahu.

Účastník konania 4. Krajská prokuratúra Bratislava v písomnom vyjadrení k odvolaniam žalovaného a účastníkov konania 1. až 3. uviedla, že s dôvodmi uvádzanými v ich odvolaniach sa stotožňuje. Opätovne poukázala na skutočnosť, že súlad zmien v takom rozsahu, ako boli povolené na predmetnej stavbe, s verejným záujmom, bolo oprávnené posúdiť len Hlavné mesto SR Bratislava vydaním záväzného stanoviska. Na stavbe boli uskutočnené také dispozičné zmeny a zmeny výškového ohraničenia, ktoré nie je možné posúdiť ako nepodstatné odchýlky od pôvodnej projektovej dokumentácie. Mala za to, že stavebnému úradu neprináležalo posúdiť, či boli dodržané záväzné regulatívy, ktoré priamo súvisia napr. s výškovým ohraničením stavby, ako aj inými zmenami (regulatívmi), nakoľko v opačnom prípade by bol negovaný zmysel podávania záväzného stanoviska. Zdôraznila, že v konaní o dodatočnom povolení zmeny stavby nebol predložený doklad preukazujúci súlad zmien s verejným záujmom. Zároveň sa pridržala už vysloveného názoru, že vo veci nie je možné aplikovať § 11 ods. 3 vyhlášky č. 453/2000 Z.z., a to s poukazom na rozsah vykonaných zmien na stavbe.

Dňa 23. januára 2017 bolo Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky doručené podanie účastníkov konania 1. až 3. označené ako „Vyjadrenie pribratých účastníkov správneho konania, ktorí vstúpili do konania, k Vyjadreniu žalobcu zo dňa 24. októbra 2016“, v ktorom uviedli, že s právnym názorom žalobkyne, a ani s jej návrhom nie je možné súhlasiť. Mali za to, že žalobkyňa argumentuje účelovo, pričom jej tvrdenia nemajú oporu v zákone. Zdôraznili, že je zrejmé, že konanie bolo začaté za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku a za jeho účinnosti bol aj dňa 17. mája 2016 verejne vyhlásený rozsudok, ktorý však bol písomne vyhotovený, ako aj účastníkom doručený až za účinnosti Správneho súdneho poriadku, pričom v jeho poučení sa pripúšťa možnosť podania odvolania v lehote 15 dní. Ďalej uviedli, že v zmysle ustálenej judikatúry nemôže byť na neprospech účastníka konania prípad, ak sa spravuje poučením v rozsudku. V opačnom prípade by uvedené mohlo byť posúdené ako odňatie možnosti daného účastníka konať pred súdom. Súčasne vyslovili názor, že podľa § 491 ods. 2 druhá veta SSP zákonodarca vylúčil použitie novej právnej úpravy, ktorá by bola v neprospech určených účastníkov konania. Tvrдили, že pokiaľ žalobkyňa mala právo podať odvolanie (riadny opravný prostriedok) voči prvostupňovému rozsudku správneho súdu podľa § 250ja ods. 1 OSP, pričom podľa súčasnej úpravy (§ 133 ods. 2 SSP) takéto právo nemá, je nutné aplikovať zákonnú výnimku zo všeobecného pravidla, že „nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona, ak by boli v neprospech žalobcu“ zakotvenú v § 491 ods. 2 druhej vete SSP. Zároveň zdôraznili, že pokiaľ zákonodarca ustanovil takúto výnimku zo všeobecného pravidla v súlade s § 5 ods. 9 SSP, ako aj Ústavou Slovenskej republiky, majú všetci účastníci rovnaké postavenie a vo všetkých právach a povinnostiach sú si rovní. Preto pokiaľ žalobkyňa nevyužila svoje oprávnenie podať odvolanie voči rozhodnutiu správneho súdu, neznamená to, že takéto právo podať odvolanie, a teda právo na preskúmanie prvostupňového rozhodnutia druhostupňovým súdom, zaniklo aj ostatným účastníkom. Práva pribratých účastníkov nezávisia od práv žalobcu a od toho, či si ich uplatnil alebo nie.

Následne vo vzťahu ku právnej argumentácii žalobkyne ohľadne predčasne podanej kasačnej sťažnosti účastníkov konania uviedli, že miešanie inštitútov a právnych úprav, tak ako ich aplikuje žalobkyňa, nemá oporu v zákone. Pokiaľ sa na toto konanie vzťahuje v úplnosti nová právna úprava v súlade s § 491 ods. 1 SSP, vzťahuje sa táto právna úprava aj na nadobudnutie právoplatnosti rozhodnutia správneho súdu doručovaného za účinnosti novej právnej úpravy.

Ďalej poukázali na § 159 ods. 1 OSP, v zmysle ktorého ustanovenia rozsudok nadobúda právoplatnosť po uplynutí 15 dní od doručenia. Nakoľko tento rozsudok bol doručený pribratým účastníkom dňa 16. augusta 2016, pokiaľ by nebol napadnutý odvolaním, nadobudol by právoplatnosť dňa 01. septembra 2016. Účastníci konania podali odvolanie dňa 31. augusta 2016, teda včas v lehote upravenej v Občianskom súdnom poriadku. Zároveň dali do pozornosti § 145 ods. 1 SSP, podľa ktorého ustanovenia je rozsudok právoplatný jeho doručením, ak nie je ďalej ustanovené inak. Ak teda rozsudok správneho súdu nadobudol za aplikácie novej právnej úpravy právoplatnosť dňa 16. augusta 2016, teda doručením, účastníci konania napadli právoplatné rozhodnutie krajského súdu, a to mimoriadnym opravným prostriedkom kasačnou sťažnosťou. Mali za to, že v zmysle § 443 ods. 1 SSP napadli rozsudok krajského súdu včas v zákonom ustanovenej lehote, teda v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia krajského súdu oprávnenému subjektu. Preto zdôraznili, že v zmysle úpravy obsiahnutej v Správnom súdnom poriadku nemohli účastníci konania kasačnú sťažnosť podať predčasne, nakoľko ju podali dňa 02. septembra 2016, teda v lehote 30 dní od doručenia rozhodnutia krajského súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) preskúmal v medziach podaného odvolania napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolaniam žalovaného a účastníkov konania 1. až 4. nemožno priznať úspech.

Z obsahu predložených spisov odvolací súd zistil, že predmetom súdneho preskúmovacieho konania je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 07494/2015/D220-SLP/22377-M, rozhodnutie ministra č. 63/2015 zo dňa 24. apríla 2015, ktorým zmenil rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa č. 24806/2014/B625 - SV/67546/Hia zo dňa 19. novembra 2014 tak, že vyhovel protestu prokurátora Krajskej prokuratúry v Bratislave č. Kd 342/14/1100-12 zo dňa 16. septembra 2014 a zrušil protestom napadnuté rozhodnutie bývalého Krajského stavebného úradu v Bratislave, odboru stavebného poriadku a štátneho stavebného dohľadu č. A-2012/1235/DSP-KOL zo dňa 21. decembra 2012.

Odvolací súd z preskúmvaneho rozsudku zistil stav tak, ako bol podrobne opísaný v prvostupňovom rozsudku, a preto ho nebude opakovat' a v celom rozsahu naň odkazuje.

Podľa § 219 ods. 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 OSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Pre Najvyšší súd Slovenskej republiky bolo v danej veci rozhodujúce posúdiť mieru zavinenia stavebníka na nezákonnom stave, proporcionalitu výsledku zamýšľaného žalobou, v podobe uskutočnenia konania o dodatočnom povolení stavby a v závislosti od výsledku tohto posúdenia, rozhodnúť.

Z obsahu administratívneho spisu je nepochybné, že stavba „Rodinný dom Bôrik“ bola povolená rozhodnutím Mestskej časti Bratislava - Staré mesto č. 6715/27765/2011/STA/Bud/A-11 zo dňa 20. júna 2011, pričom toto rozhodnutie nadobudlo dňa 29. júla 2011 právoplatnosť. O vydanie rozhodnutia o dodatočnom povolení zmeny stavby „Rodinný dom Bôrik“ pred dokončením stavebník požiadal, nakoľko počas realizácie stavby prišlo k zmenám oproti pôvodnej projektovej dokumentácii.

V posudzovanej veci nepochybne došlo ku kolízii ochrany objektívneho práva a ochrany dobromyseľne nadobudnutých práv stavebníka, resp. došlo k stretu dvoch základných princípov právneho štátu, a to princípu právnej istoty a princípu legality, pričom sa dá vo všeobecnosti povedať, že ani jednému z nich

neprináleží väčší rozsah ochrany.

Ústavný súd Slovenskej republiky však vo svojom náleze sp. zn. PL. ÚS 21/08 poskytol pred princípom ochrany ústavnosti a zákonnosti práve ochranu princípu právnej istoty dôvodiac, že: "...Po uplynutí lehoty, ktorú zákonodarca zohľadňujúci, rešpektujúci a chrániaci ústavné princípy a ústavou chránené hodnoty považuje za primeranú na zásah do právoplatných rozhodnutí orgánov verejnej moci, sa v materiálnom právnom štáte v kolízii dvoch ústavných princíпов - princípu právnej istoty a princípu ochrany ústavnosti a zákonnosti - spravidla uprednostňuje princíp právnej istoty, čím sa okrem iného zabezpečuje ochrana legálne, resp. v dobrej viere nadobudnutých práv."

Je pravdou, že vyššie citovaný nález ústavného súdu bol založený na skutočnostiach, ktoré sa nepribližujú skutkovému stavu v prejednávanej veci, avšak najvyšší súd chcel týmto nálezom demonštrovať, že princíp zákonnosti nemá v porovnaní s ostatnými princípmi materiálneho právneho štátu, medzi ktoré nepochybne princíp právnej istoty patrí, zaručený primát, a preto je potrebné každý prejednávaný prípad posudzovať s prihliadnutím na všetky konkrétnosti daného prípadu (jeho osobitosti).

S ohľadom na uvedené skutočnosti bolo pre rozhodnutie najvyššieho súdu určujúce, že v danom prípade uprednostnil princíp právnej istoty pred princípom legality, ktorý bol konaním žalovaného správneho orgánu v podobe vydania napadnutého rozhodnutia skutočne dotknutý.

Vo vzťahu k tvrdeniam žalobkyne, uvedeným v jej vyjadrení k podaným odvolaniam, že v zmysle prechodných ustanovení Správneho súdneho poriadku sú podania žalovaného a účastníkov konania neprípustné, odvolací súd uvádza, že tieto tvrdenia nie je možné pokladať za relevantné. Konštatuje, že z ustanovenia § 491 ods. 2 SSP vyplýva, že ak napadnutý rozsudok bol vydaný dňa 17. mája 2016, t. j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku (nakoľko Správny súdny poriadok nadobudol účinnosť až 1. júla 2016), bol účastník správne poučený o možnosti podať odvolanie podľa ustanovení OSP, v lehote 15 dní od doručenia rozsudku a teda účastník sa môže domáhať ochrany svojich práv v konaní pred súdom druhého stupňa len na základe úpravy odvolacieho konania v zmysle § 250ja OSP a § 246c ods. 1 OSP v spojení s § 201 a nasl. OSP. Na uvedené nemá vplyv skutočnosť, že napadnutý rozsudok bol účastníkom doručovaný v priebehu augusta 2016.

Odvolací súd vyhodnotil rozsah a dôvody odvolaní žalovaného, ako aj účastníkov konania 1. až 4. vo vzťahu k napadnutému rozsudku Krajského súdu v Bratislave po tom, ako sa oboznámil s obsahom administratívneho a súdneho spisu a s prihliadnutím na ustanovenie § 219 ods. 2 OSP dospel k záveru, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v dôvodoch napadnutého rozsudku Krajského súdu v Bratislave, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku rozsudku. S rozsudkom krajského súdu sa odvolací súd stotožňuje v celom rozsahu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z týchto dôvodov napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil (§ 250ja ods. 2 OSP v spojení s § 219 ods. 1, 2 OSP).

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a § 246c ods. 1 vety prvej OSP tak, že účastníkom konania ich náhradu nepriznal, nakoľko v odvolacom konaní úspešná žalobkyňa si túto neuplatnila a žalovanému a účastníkom konania 1. až 4. ich náhrada neprináleží.

Odvolací súd v odvolacom konaní postupoval podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktorý bol zrušený zákonom č. 160/2015 Z. z., Civilný sporový poriadok (§ 473), ktorý nadobudol účinnosť 01.07.2016.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z., Správny súdny poriadok, ktorý v § 491 ods. 1 ustanovil, že ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s vyššie uvedenými prechodnými ustanoveniami odvolací súd v predmetnej veci postupoval podľa doterajšieho predpisu, Občianskeho súdneho poriadku.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.